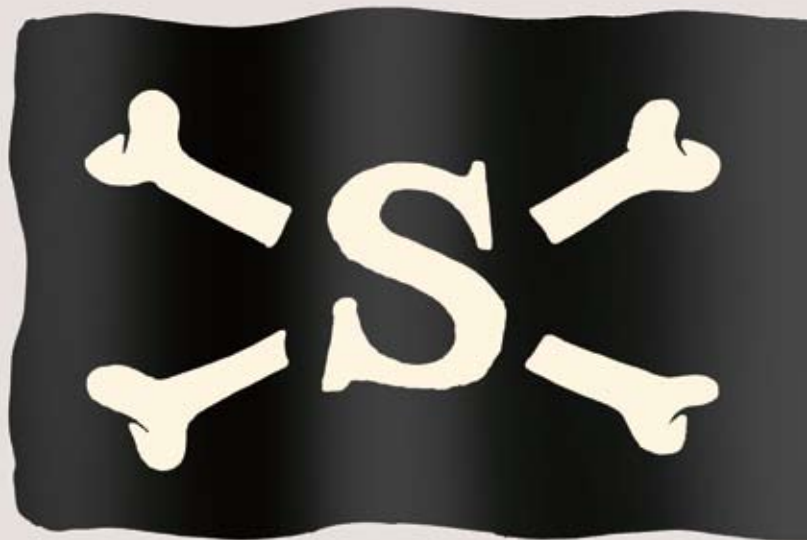

De Coromina a Corominas

Benguere! parla d'Àngel Ferran a les seves *Memòries*, però ¿qui ha llegit Benguere! Joan Fuster l'elogia a la *Introducció a la literatura catalana*, Pla li dedica un *Retrat de passaport*. No el deixa bé. Ferran era també de Palafrugell, tenia cinc anys més. «Joestic segur que era un gran humorista [...] però no tenia mitjans expressius per a manifestar-ho [...] el seu estil és difús, antihumorístic, pesat». No en facin gaire cas. Quan han vist un contemporani parlar bé d'un contemporani? Pla és terriblement injust. Afegeix que li «hauria anat millor acostar-se a Josep Carner, un humorista considerable». Això era el 1960. Un any abans, Ferran havia col·laborat al llibre *L'obra de Josep Carner: Volum d'homenatge de setanta-dos autors*. Ho sé gràcies a la Montserrat Lunati, que és qui ha escrit l'apunt biogràfic que hi ha a *Big Jack, el sanguinari*, l'antologia de contes de Ferran, que acaba de publicar Quim Torra al primer número de la col·lecció *Els Altres Clàssics*, de l'Editorial Contra Vent. Saben sobre què hi va escriure? Sobre l'humor carnerià. D'on ve aquesta tírria a Ferran? Xammar també li'n tenia. «Ningú no preveia que tingués cap esdevenidor literari», escriu. Ferran va anar-se'n de Palafrugell el 1914 i es va posar a escriure a *La Publicidad*, gràcies a Lluís i, sobretot, a Eusebi Corominas, oncles seus. Eusebi havia dirigit aquesta publicació durant 28 anys, fins al 1906. Llavors, era republicana i anticlerical; després, va ser més aviat lerrouxista. Però, al

Les minúscules més grosses

21 anys després de *Larari*, Francesc Prat ha publicat *fingiments* a la col·lecció *Poesia al Cànter*, de CCG Edicions. Prat hi fingeix «experiències tan fútils i canviants com els sentiments, que voldrien semblar autèntics». S'ha fet gran. El paisatge ha anat canviant, han mort persones «que han estat la nostra vida». Gent i paisatges de Celrà o del Baix Empordà, molt especialment cap a la Bisbal i les Gavarres. Com Quim Torra en posar el nom a la seva editorial, Prat opta per les minúscules a l'hora de titular el seu llibre. Res no és casual. Silenci i llum. «Havent estat ha de ser perdurable...»

XAVIER ROQUETA

cap d'un any que Ferran hi entrés, van comprar-la Antoni Tayà i Romà Jori, i van començar a escriure-hi Nin, Rovira i Virgili i Xammar, entre altres. Potser Ferran va haver de fer uns quants equilibris. I potser Pla no va perdonar-li que no l'ajudés a fer el salt a Barcelona. Fins abans de 1914, juntament amb Lluís Medir, Ferran havia fet d'ajudant de l'Escola d'Arts i Oficis de Palafrugell, que dirigia el bisbalenc Coromina. Però com que en aquell *Retrat de passaport* algú hi va escriure «Corominas», Xavier Xargay o més recentment Xavier Pla s'emboquen i el relacionen amb els Corominas de Corçà. No tenien res en comú. Lunati escriu que Dolors Corominas i Cornell, la mare de Ferran, provenia de l'aristocràcia local empordanesa. Però potser no sap que el besavi de Ferran havia estat batlle de Palafrugell entre 1820 i 1823 i que va fugir per cames, perseguit pels absolutistes de la vila el dia que va caure Riego. Eusebi Corominas ho explica a *Anys enrera*, el llibre de contes que Publicacions Empordà va publicar a mitjan anys vint per homenatjar-lo. Al batlle el van ferir al canell. L'endemà, la seva dona, Eusebi Corominas i els altres germans, van sortir camí de Begur: «[...] en ganastres sobre un ase. La mainada dels nostres contraris ens acompanyà a pedrades fins bastant a fora de Palafrugell».